Nr. 558. **Kraków, Środa 4 Grudnia 1907.** **Rok XXVI.**

„Nowa Reforma" wychodzi dwa razy dziennie.

Numer poranny wychodzi codziennie prócz poniedziałków i dni poświątecznych. Numer popołudniowy codziennie prócz niedziel i świąt.

Prenumerata wynosi:

	rocznie:	półrocznie	kwartalnie:	miesięcznie:
w Krakowie	24 koron	12 koron	6 koron	2 korony
w Austro-Węgrzech:				
z jednorazową przesyłką pocztową	32 „	16 „	8 „	2 „ 70 hal.
z dwurazową „ „	38 „	19 „	9 „ 50 h.	3 „ 20 „
w państwie niemieckiem	36 „	18 „	9 „	3 „
w innych państwach	48 „	24 „	12 „	4 „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do ADMINISTRACYI „NOWEJ REFORMY" w Krakowie.
Adres Redakcyi i Administracyi: KRAKÓW, ULICA JAGIELLOŃSKA 10. — Telefon Nr. 41.
Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.
We Lwowie sprzedaż numerów po 6 halerzy: w Biurze dzienników A. OLSZEWSKIEGO, ulica Kilińskiego 2 i w BIURZE PLONKA ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 4 hal., z przesyłką pocztową 6 hal.

NOWA REFORMA

NUMER PORANNY

Prenumeratę przyjmują:

ZAMIEJSCOWĄ: Administracya „Nowej Reformy" i wszystkie urzędy pocztowe; MIEJSCOWĄ: Administracya „Nowej Reformy". — Główna trafika w Rynku. — Agencya J. Hopcasa i A. Salomonowej, ul. Sławkowska 2. — Handel St. Karlińskiego, Sukiennice. — Handel Kretschmera, ul. Szewska. — Handel J. Ekiera, ul. Karmelicka 10.

ZAMIEJSCOWĄ PRENUMERATĘ I OGŁOSZENIA (inseraty) przyjmują: We LWOWIE Biuro dzienników: Ludwik Plona, ul. Karola Ludwika 11. — S. Sokołowski, Pasaż Hausmana 9. — W PRZEMYŚLU Meszeles. — W JAROSŁAWIU L. Anstor. — W WIEDNIU Hermann Goldschmied (sprzedaż pojedynczych numerów), Wollzeile 6. — M. Dukes Nachf., Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu) — A. Oppelik. — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek (Wollzeile). — W PARYŻU Société Mutuelle de Publicité A. Lorette, directeur Rue Rougemont 61.

OGŁOSZENIA (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy" za opłatą od miejsca wiersza drobnem pismem (petit) za pierwszy raz 20 h., za każdy następny raz po 10 h. — NADESŁANE po 60 h. od wiersza za każdy raz.
GŁOSY PUBLICZNE po 2 Kor. od wiersza. Układ tabelaryczny cyfrowy skomplikowany pierwszy raz 40 hal., następny po 10 hal. od wiersza.
ZAŁĄCZNIKI do „Nowej Reformy" (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się za cenę 2 K. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 K. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów.

Najważniejsze wiadomości, podane w dzisiejszym numerze „N. Reformy".

Fundusz na wywłaszczenie uchwalony w komisyi. — Mowa Aleksiejewa w Dumie. — Aresztowanie przywódców P. P. S. w Sosnowcu. — Półtora miliarda fr. nowej pożyczki ros. we Francyi. — Projekt okupacyi Czarnogóry przez Austryę. — Wiec obywatelski w Krakowie zapowiedziany na niedzielę.

Projekt wywłaszczenia w komisyi Sejmu pruskiego.

(Telegramy „Nowej Reformy" z 4 grudnia.)

Berlin. Na wczorajszem posiedzeniu komisyi Sejmu pruskiego dla przedłożenia o marchiach wschodnich dokończono przedewszystkiem dyskusyi generalnej, przyczem ze strony konserwatywnej wystosowano do rządu zapytanie, jakie rząd zajmuje stanowisko wobec wykroczeń polskiej prasy i w kwestyi zaprowadzenia prawa sprzeciwu przeciw przechodzeniu ziemi w ręce polskie.

Minister sprawiedliwości odpowiedział, że obie kwestye nie mogą być w drodze pruskich ustaw uregulowane, że jedynie ustawodawstwo Rzeszy jest tu kompetentnem.

Na zapytanie, wystosowane ze strony wolnokonserwatywnych, czy rząd państwowy nawet w razie zaprowadzenia kontroli parcelacyjnej uważa za konieczne uchwalenie prawa wywłaszczenia — odpowiedział minister potakująco.

Potem nastąpiła pauza.

Na popołudniowem posiedzeniu komisya sejmowa obradowała nad żądaniem 300 milionów marek i po odrzuceniu wniosku konserwatywnego, by fundusz ten w danym razie użyć na pomoc dla innych w ustawie przewidzianych celów, **fundusz ten przyjęła 18 głosami przeciw 10.**

Rada państwa.

(Telefonem.)

Wiedeń, 4 grudnia.

Na wczorajszem posiedzeniu Izby po krótkiej dyskusyi odrzucono nagłość wniosku pos. Heina w sprawie demonstracyj przeciw drożyźnie w Czechach, poczem pos. Silberer cofnął swój wniosek nagły w sprawie zniżenia opłat pocztowych, motywując krok swój tem, że minister handlu przyrzekł mu, iż z dniem 1 stycznia nastąpi zniżka opłat telefonicznych.

Pos. dr Gross uzasadniał swój wniosek nagły w sprawie dostarczenia środków dla kredytu galicyjskiego. Żądał on, aby Galicyi nie traktowano inaczej od innych krajów i aby zasługujący na kredyt mógł w tym kraju, podobnie jak w innych krajach, go otrzymać. Następnie omawiał pos. Gross wysokość stopy procentowej Banku austro węgierskiego, o której konieczności nie jest przekonany. Nie widzi on powodu, dla którego kredyt w Galicyi miałby być ograniczony. Mowca zakończył prośbą o przyjęcie nagłości swego wniosku.

Po przemowie posłów Miklasa i Standa nagłość wniosku odrzucono.

Pos. Masaryk uzasadniał swój wniosek nagły w sprawie uniwersyteckiej.

Mowca w uzasadnieniu nagłości swego wniosku zaznaczył, że wobec zajść na ostatnim zjeździe katolickim i konferencyi biskupiej, okazuje się tendencya ku sklerykalizowaniu uniwersytetów. Koniecznem więc jest kwestyę tę w Izbie poruszyć. Mowca nie myśli zajmować się osobą dra Luegera, chodzi mu tylko o system, dążący do tego, aby uniwersytety dostały się w ręce klerykalne. Wskazuje, że kler aż do wieku XII faktycznie był przedstawicielem umiejętności. Dotąd wrze walka między chrześcijańsko-teologicznemi zapatrywaniami na świat a dążnością wolnej realnej wiedzy; między katolicko-teologicznemi zapatrywaniami a modernistycznemi istnieje wielka przepaść. Usunąć i zrównać przeciwieństwa próbowało wielu dobrych mężów katolickich, wszelkie jednakże te próby Rzym odrzucał.

Następnie wśród ciągłych przerywań poszczególnych posłów, omawia kwestyę modernizmu. Zastrzega się przeciw temu, by wiedza modernistyczna była antireligijną czy też nawet rewolucyjną i w końcu oświadcza, że głosowanie nad jego wnioskiem będzie dowodem, czy większość tej Izby ludowej jest klerykalną czy też antiklerykalną.

Minister oświaty dr Marchett wskazuje na podobieństwo dotyczącego wniosku z wniesioną niedawno interpelacyą pos. Kurandy i Hocka, na którą uważał za swój obowiązek natychmiast odpowiedzieć. O ile wniosek dotyczy odparcia zarzutów podniesionych przeciw profesorom uniwersytetów i przeciw wolności nauki, to minister może powołać się na swą odpowiedź na te interpelacye. Pos. Masaryk idzie jednak o krok dalej i żąda gwarancyj wolności nauki. Gwarancye te są zawarte w zasadniczych ustawach państwowych i tworzą podstawę każdego nowożytnego państwa kulturalnego. Chronić je, jest obowiązkiem każdego rządu, który rozumie należycie swój obowiązek; rząd sądzi, że to robi, nie dopuści więc, by wolność nauki i sumienia w jakikolwiek sposób została zachwianą i przeciwnie, zawsze ją będzie bronił przeciw atakom. (Oklaski).

Pos. Sternberg, polemizując z wywodami posła Masaryka, zaznaczył, że dr Lueger w swej mowie na zjeździe katolickim pragnął jedynie podkreślić, iż uniwersytety muszą być wydarte z rąk międzynarodowego kapitału i zdobyte dla ludu. Mowca podniósł, że ze względu na wielkie znaczenie szkolnictwa dla moralnego wychowania, nie jest dla ludu rzeczą obojętną, czy profesorowie stoją na wysokości etyki, czy też nie. Historya dowodzi, że najwybitniejsi mężowie byli dobrymi chrześcijanami.

Pos. Mahler występuje za ochroną wolności wiedzy i badania.

Na tem obrady przerwano.

Następne posiedzenie dzisiaj o godzinie 11 przed południem.

Sytuacya.

Wiedeń. Sytuacya w parlamencie przedstawia się nieco korzystniej. Izba przystąpiła wczoraj do obrad nad przedostatnim wnioskiem nagłym ze znajdujących się na porządku dziennym przed wnioskiem ugodowym. Jest to wniosek nagły Masaryka w sprawie wolności nauki na uniwersytetach. Ostatnim wnioskiem poprzedzającym wniosek o ugodzie jest wniosek nagły pos. Choca w sprawie zniżenia podatku od cukru. Przypuszczają, że dyskusya nad wnioskiem o ugodę rozpocznie się w piątek i potrwa cały przyszły tydzień. Dotychczas jednak nie jest wiadomem, kiedy zbiorą się delegacye, czy po świętach czy przed świętami.

Podobna niepewność istnieje także w sprawie zebrania się Sejmu galicyjskiego, a powodem jej jest trudność przewidzenia, kiedy zakończy się w Izbie posłów dyskusya ugodowa i budżetowa. Według oświadczenia br. Becka, Izba posłów może przed świętami obradować najdalej do dnia 21 grudnia.

Nagłość wniosku Masaryka niewątpliwie zostanie przyjętą, a będzie za nią głosowało także Koło polskie. Pos. Lueger, którego wystąpienie na zjeździe katolickim wywołało cały ruch na uniwersytetach i wnioski w Izbie posłów, miał zamiar wnieść także rezolucyę mającą na celu ograniczenie przyjmowania żydów na uniwersytety, oraz ograniczenie liczby żydowskich profesorów. Wielu posłów żydowskich z Koła polskiego zwróciło na to uwagę prezesa Koła polskiego, podnosząc, że przez taką rezolucyę, nadanoby kwestyi uniwersyteckiej charakter wyznaniowy, a posłowie żydowscy musieliby w Izbie przemawiać stanowczo przeciw rezolucyi. Prezes Koła dr Głąbiński zawiadomił posła Luegera, że Koło polskie głosować będzie przeciwko jego rezolucyi i wpłynął na Luegera, aby rezolucyę swoją cofnął.

Bar. Beck a wnioski nagłe.

Wiedeń. Jak jedna z parlamentarnych korespondencyj donosi, odbyła się wczoraj konferencya przewódców klubów, na której większość mowców oświadczyła się przeciw łączeniu kilku wniosków nagłych w jednę dyskusyę. W obradach zabrał także głos prezydent gabinetu bar. Beck i oznaczył obecną sytuacyę jako bardzo poważną. Izba ma do **21** b. m. czas jedynie do załatwienia ważnych przedłożeń, mianowicie ugody i prowizoryum budżetowego. W łączeniu wniosków nagłych leży — zdaniem premiera — poważny precedens.

Po deklaracyi bar. Becka.

Wiedeń. „N. Fr. Presse" omawia wczorajszą deklaracyę bar. Becka i wywodzi, że prezydent ministrów chciał zaznaczyć, iż rząd wprawdzie musi wystąpić przeciw wszelkim usiłowaniom wmieszania się w sprawy obcego państwa, jednakże pojmuje, że Polacy mogli zdecydować się na urządzenie takiej manifestacyi.

Rada kolejowa.

(Tel. „N. Reformy" z d. 4 grudnia.)

Wiedeń. Wczoraj zebrały się trzy stałe komisye państwowej Rady kolejowej. W komisyi dla ogólnych spraw przyszedł pod obrady wniosek Baczewskiego i Russmana w sprawie dostarczenia 500 wagonów cysternowych przez austryackie koleje państwowe dla nafty w Borysławiu i łącznie z tem wniosek pos. Battaglii i Załozieckiego w sprawie znacznego pomnożenia parku wagonów cysternowych kolei państwowych, jakoteż w sprawie użycia nafty jako materyału opałowego dla lokomotyw. Baczewski w dłuższem uzasadnieniu tych wniosków wskazał na naglącą konieczność proponowanych zarządzeń, które leżą w interesie nietylko wydatnych obszarów naftowych w Tustanowicach, ale także połączone są ze znacznem zwiększeniem dochodów kolei państwowych, które to dochody odpadają obecnie z powodu niemożliwości transportu.

Ze strony rządu oświadczył szef sekcyi Tuček, że zarząd kolei państw. pragnie popierać przemysł naftowy wszelkimi środkami i między innemi dba także o dostarczenie dostatecznych ilości cystern i że niebawem co do programu zakupna i zezwolenia odpowiednich kredytów specyalnych będzie ministerstwo kolei pertraktowało z ministerstwem skarbu. Jednakże oczekiwane z tej akcyi skutki będą mogły być tylko wówczas osiągnięte, jeżeli ręka w rękę zostanie odpowiednio wyekwipowana stacya borysławska, a zwłaszcza istniejące tamże zupełnie niedostateczne urządzenia prywatne do napełniania cystern. W obecnym czasie założono w Borysławiu dwa nowe tory i jest projektowane dalsze pomnożenie tychże, a także rozszerzenie stacyi w Drohobyczu.

Po przemowie prof. Załozieckiego postanowiono przedstawić wnioski plenum z propozycyą przyjęcia.

W komisyi dla rozkładu jazdy prof. Załoziecki prosił o zaprowadzenie paru pociągów między Lwowem, Stryjem i Borysławiem, o możliwe przyspieszenie jazdy przez usunięcie zatrzymywania w mniej ważnych stacyach i przez skrócenie zbyt długich przystanków w Stryju.

W sprawie wniosku o zaprowadzenie nowej pary pociągów pospiesznych na linii Lwów—Czerniowce, oświadczył zastępca ministra kolei, radca Statzer, że zaprowadzenie tych pociągów jest projektowane, jeżeli będzie można osiągnąć niemi połączenie z Rumunią.

Następnie przyjęto wniosek o zaprowadzenie najpóźniej 1 lipca 1908 r. nowego pociągu pospiesznego Lwów—Czerniowce, któryby się łączył z pociągiem nocnym nr. 718 Wiedeń—Lwów.

Zastępca rządu przyrzekł wszelkie możliwe poprawy w dotychczasowym rozkładzie jazdy i w zaprowadzeniu nowych pociągów zaznaczył jednak, że ze względu na stosunki budżetowe i brak lokomotyw, nie można o tem w najbliższym czasie myśleć.

W komisyi dla spraw handlowych i taryfowych, obradowano między innemi nad wnioskiem pos. Battaglii w sprawie dalszych udogodnień w kartach czasowych przy kolejach państw. Wniosek ten odstąpiono ministerstwu kolei dla rozpatrzenia. Co do dalszego wniosku pos. Battaglii w sprawie zniżenia cen kart czasowych dla linii dyrekcyi kolei północnej, z zadowoleniem przyjęła komisya oświadczenie zastępcy ministerstwa, że z dniem 1 stycznia 1908 będzie przeprowadzone ogólne uregulowanie ceny kart czasowych, z rozszerzeniem ich na sieć kolei półn., przez co ceny rocznych kart kolei półn. zostaną znacznie zniżone. Linie kolei półn. będą mogły być skombinowane z liniami innych kolei państwowych.

Przy obradach nad wnioskami w sprawie przyznania taryfy wyjątkowej II. dla nafty do celów opałowych na liniach taryfy lokalnej kolei państw. zeszyt II i IV, zastępca rządu oświadczył, że w sprawie tej nie można dać obietnic przed ukończeniem zarządzonych badań. W żadnym razie nie można projektować przeniesienia taryfy wyjątkowej II, tej najniższej, która zaledwie pokrywa własne koszta. Zast. rządu dodał przytem, że kwestya opału naftą dla celów przemysłowych i kolejowych także w ministeryalnej komisyi węglowej stanowi przedmiot szczegółowych badań i należy oczekiwać pozytywnego rezultatu.

Ostatecznie przyjęto wniosek, by ministerstwu kolei polecić wprowadzenie najdalej idących udogodnień taryfowych dla nafty, na czas obecnych stosunków spowodowanych nadprodukcyą.

Duma.

(Tel. „N. Reformy" z 4 grudnia.)

Petersburg. Pet. Ag. tel. donosi: Duma obraduje nad oświadczeniem rządowem.

Październikowcy wyrażają ubolewanie z powodu zimnego tonu deklaracyi rządu. Deklaracya ta zaciera groźby i przemilcza zupełnie manifest z 30 października. — Współdziałanie z kadetami jest dla październikowców niemożliwem. Październikowcy starają się manifest urzeczywistnić zgodnie z zasadniczemi ustawami państwowemi i będą popierali rząd, jeżeli jego zarządzenia będą miały dobro ludu na celu, jak np. w reformie agrarnej. — Zwalczanie rewolucyi jest koniecznem, ale równocześnie musi być uznana polityczna równość.

Aleksiejew (Warszawa) występuje przeciw twierdzeniu Polaków, jakoby kraj ich pod rządami ros. upadł. Od czasu gdy rząd ros. popiera chłopów polskich przeciw szlachcie, rozwinęli się Polacy kosztem centr. Rosyi. Można tylko ros. chłopom życzyć tak dobrego życia, jakie mają chłopi polscy. Charakterystycznem było wskazanie mowcy na mowy wyborcze przywódcy polskiego, który miał powiedzieć: „Tajemne życzenia ludu polskiego są niezmienne. Autonomia stanowi tylko pierwszy etap do politycznej samodzielności".

Po krótkiej pauzie Klejakow przemawiał za propozycyą październikowców o przejście do porządku dziennego, poczem od godz. 6—8 wiecz. nastąpiła pauza.

Z Rosyi i zaboru rosyjskiego.

(Telegramy „N. Reformy" z 4 grudnia.)

Aresztowanie przywódców P. P. S.

Sosnowiec. Onegdaj policya i wojsko wskutek anonimowego doniesienia aresztowały tu siedmiu przewódców polskiej partyi socyalistycznej, w tem jednę kobietę. Aresztowanych przewieziono do Warszawy. W posiadaniu ich znaleziono **karabiny wojskowe, naboje, plany i inne papiery,** które dają wskazówki w sprawie dokonanych morderstw na inżynierach i urzędnikach górniczych.

Zajścia studenckie w Kijowie.

Petersburg. W uniwersytecie w Kijowie wybuchły bardzo poważne rozruchy i powtarzają się ciągle. W politechnice urządzili studenci demonstracyę; wielu z nich aresztowano. Studenci, którzy się zebrali przed uniwersytetem, zostali przez kozaków obici nahajkami. Aresztowani studenci zamierzają rozpocząć głodówkę.

Zamknięcie uniwersytetu w Dorpacie.

Dorpat. Pet. Ag. tel. donosi: Uniwersytet tutejszy został czasowo zamknięty.

Car w niebezpieczeństwie.

Petersburg. Z powodu ostrzeżeń ze strony policyi, projektowane przesiedlenie się rodziny carskiej do pałacu zimowego zostało odroczonem i nastąpi dopiero po Nowym Roku.

Nowa pożyczka rosyjska.

Londyn. Petersburski korespondent „Tribuny" potwierdza wiadomość, że rosyjskiemu ministrowi skarbu udało się uzyskać w Paryżu **pożyczkę półtora miliarda franków.**

Telefoniczne i telegraficzne wiadomości „Nowej Reformy"

z dnia 4 grudnia.

Wiedeń. „Fremdenblatt" donosi, że cesarz zamianował gen.-zbrojmistrza Maurycego Steinsberga, komendanta I. korpusu armii w Krakowie, właścicielem pułku piechoty nr 100.

Wiedeń. Onegdaj na zaproszenie dolno-austr. związku przemysłowego zebrali się na konferencyę liczni zastępcy korporacyj przemysłowych, aby zająć stanowisko wobec projektowanego podwyższenia w Wiedniu i we Lwowie płac na ubezpieczenie robotników od wypadku. Po dłuższej dyskusyi jednomyślnie postanowiono natychmiast rozpocząć energiczną akcyę z protestem przeciw projektowanemu podwyższeniu, a to zarówno w ministerstwach spraw wewnętrznych i handlu, jak i pracy, a nadto prosić miarodajnych przemysłowych i rękodzielniczych posłów o przeciwdziałanie przeciw projektowanym zarządzeniom.

Kijów. Pet. Ag. tel. donosi: Na odbytem wczoraj zgromadzeniu rafinerzy cukru postanowili napowrót utworzyć rozwiązany niedawno syndykat przemysłowców cukru.

Ankieta drożyźniana.

Wiedeń. Wczoraj rozpoczęła się w ministerstwie handlu ankieta dla obrad nad kwestyą drożyzny środków żywności. W obradach biorą udział zastępcy ministerstw spraw wewn., rolnictwa, handlu i kolei. Przedewszystkiem wysłuchano zdania ekspertów miasta Wiednia, którzy wskazali, że handel pośredni na centralnym targu bydła, musi być uregulowany i zorganizowany. Niektórzy mowcy domagali się importu mięsa argentyńskiego. — Dziś będą przesłuchani eksperci miast.

Zniżka opłat za telefony.

Wiedeń. Projektowana zniżka opłat za telefony biurowe będzie tego rodzaju, iż opłata wynosić będzie jednę piątą lub jednę szóstą część dotychczasowej ceny (Obecnie opłata za telefony biurowe, zależnie od klasy, wynosi 300 do 500 K rocznie. Przyp. Red.).

Awans grudniowy pocztowców.

Wiedeń. Przyrzeczenie, jakie swego czasu otrzymał personal pocztowy w sprawie awansów, będą obecnie spełnione. Tegoroczny awans grudniowy obejmować będzie bardzo znaczną liczbę przesunięć do wyższej rangi, mianowicie w całej Austryi zamianowanych będzie 260 oficyałów starszymi oficyałami. Dalej w ciągu miesiąca grudnia nastąpi 100 awansów urzędników pocztowych rangi IX, VIII i VII.

Sprawy cukrowe.

Wiedeń. Zjednoczenie austryackich i węgierskich rafineryj cukrowych powzięło dwie rezolucye w sprawie zniżenia podatku cukrowego. Pierwsza zwraca się przeciw paragrafowi o karach przedłożenia rządowego, oznaczając to jako naruszenie wolnego ruchu przemysłowego. Druga, zgodnie ze stanowiskiem gremium wiedeńskich kupców, domaga się, aby kwota, jaka ma być z podatku opuszczoną, została natychmiast wyrażoną w cenie, a mianowicie także i w załatwionych już poprzednio interesach.

Bruksela. Stała komisya cukrowa ukończyła swe prace. Poszczególne delegacye otrzymały od swych rządów potrzebne pełnomocnictwa dla zawarcia konwencyi, a Rosya przyjęła jednogłośnie postawione warunki.

Petersburg. Pet. Agencya tel. donosi: Urzędownie donoszą o zamianowaniu gubernatora grodzieńskiego, generał-majora Seyna, pomocnikiem generał-gub. Finlandyi.

Wekerle a Chorwaci.

Budapeszt. W gronie posłów prezydent ministrów dr Wekerle, zwracając się do obecnych posłów chorwackich, powiedział, że wreszcie powinni oni obstrukcyi zaprzestać i porzucić swe mrzonki. Nierozerwalność państwa węgierskiego musi być zabezpieczoną. W razie dalszego oporu Chorwatów, Sejm chorwacki będzie rozwiązany i zastosowane zostaną środki w celu złamania obstrukcyi.

Zwołanie Sejmu chorwackiego.

Zagrzeb. Węg. biuro koresp. donosi: Sejm został zwołany na dzień 12 b. m.

Okupacya Czarnogóry przez Austryę?

Splitt. Dziennik „Pokret" donosi na podstawie rzekomo dobrej informacyi, że w. książę Mikołaj czarnogórski ma zamiar w razie dalszego trwania rozruchów, spowodować okupacyę Czarnogóry przez armię austro-węgierską.

Starcia w Dyakowie.

Sarajewo. Przebywający tu Albańczycy otrzymali wiadomość, że w miejscowości Dyakowa przyszło do starcia między katolikami a mahometanami, podczas którego **50** osób zostało zabitych, a **100** odniosło zranienia. Przyczyną starcia było pochwycenie katolickiego księdza w Dyakowie przez machometan.

Z parlamentu niemieckiego.

Berlin. Biuro Wolffa donosi: W dalszej dyskusyi budżetowej pos. Gothschein (woln. zjedn.) omawiał protest austryackich posłów przeciw polskiej polityce, przyczem oświadczył, że takie mięszanie się w niemieckie sprawy wewnętrzne musi być z całą stanowczością odparte. Ale trzeba sobie jasno zdać sprawę, że austryackie ludy zostały nadzwyczaj rozgoryczone przez pruską politykę, mianowicie przez przedłożenie o wywłaszczeniu i przez § 7 ustawy o stowarzyszeniach. Mowca wyraża zdziwienie co do stanowiska kanclerza i nawiązując do jego mowy powiada, że polityka kanclerza przynosi Niemcom zawsze tylko kwiaty, ale z obietnic i kwiatów nikt nie będzie sytym.

Pos. Paasche (nar. lib.) omawiając proces Moltke-Harden, powiada, że ubolewania godnem jest, iż minister wojny nie dowiedział się prędzej o przeprowadzonem w Poczdamie śledztwie przeciw hr. Lynarowi i Hohenau. Kirasyer Bolhart otrzymał od Lynara list, a hr. Hohenau swemu człowiekowi ofiarował fotografię, na której jest przedstawiony w mundurze korpuśnej gwardyi (Wielkie poruszenie). Mowca ma listy przy sobie i może je Izbie pokazać. Oczekuje od ministra wojny, że nie cofnie się z wystąpieniem przeciw wysokim cerom.

Pos. Lattman (gosp. zjedn.) zarzucił socyalnym demokratom, że popierają rosyjską rewolucyą. W ciągu jego mowy przyszło do ostrej wymiany słów między mowcą a pos. Paascke

Następne posiedzenie dzisiaj.

Wrzenie w Portugalii.

Londyn. Dzienniki donoszą z Madrytu, że wielką sensacyę wywołuje tam wykrycie w Lizbonie **75 bomb** w domu pewnego lekarza wojskowego. Przedsięwzięto wiele aresztowań w kołach wojskowych.

Taft w Petersburgu.

Petersburg. Półoficyalna „Rossia" w artykule wstępnym wita przybycie amerykańskiego sekretarza wojny Tafta, przyczem podkreśla, że błędem byłoby z odwiedzin tych wysnuwać kombinacye co do zagranicznej polityki Rosyi i kategorycznie zaprzecza pogłoskom o wydzierżawieniu Stanom Zjednoczonym doków we Władywostoku, rosyjskich zatok Oceanu spokojnego i t. d.

Z targów pieniężnych.

Londyn. Słychać, że jeszcze w bieżącym tygodniu Bank angielski zniży stopę procentową o 1%.

Kronika.

Dziś:

Krakow, środa 4 grudnia.

Kalendarzyk kościelny: Barbary i Piotra Chr.

Kalendarzyk astronomiczny: Wschód słońca o godz. 7 m. 23, zachód o godz. 3 min. 38; długość dnia godzin 8 min. 15.

Teatr miejski w Krakowie: „Ich czworo" G. Zapolskiej.

Odczyty: W uniw. lud. p. K. Srokowskiego p. t.: „Teorya nowożytnego państwa" o godzinie w pół do 8-mej wieczór. W „Eleuteryi" (Rynek gł. 17 II p.) dr Reybekiela p. t.: „O kierunkach i zasadach w etyce spółczesnej" o godzinie w pół do 8-mej wieczorem. W Tow. technicznem inżyniera dr Fryderyka Perdesa p. t.: „O ochronie Krakowa i Podgórza od powodzi" o godzinie 7-mej wieczorem.

Posiedzenie członków Tow. ogrodniczego (gmach chemii ul. Jagiellońska l. 22) o godzinie 6-tej wieczorem.

Cyrk Edison: Przedstawienie kinematograficzne o godz. 8 wieczorem.

Repertoar teatru lwowskiego: Dziś po raz czwarty „Szkoła", Kaweckiego.

Po pogrzebie Wyspiańskiego. Na ręce Akademii sztuk pięknych nadesłali w dalszym ciągu depesze: profesorowie Polacy z Fryburga, Zarząd Zjednoczenia Towarzystw młodzieży polskiej za granicą z Fryburga, Czytelnia polska z Fryburga, Polski Związek sokoli ze Lwowa, Wydział Towa-

rzystwa nauczycieli szkół wyższych ze Lwowa, Czytelnia kobiet ze Lwowa, Akademickie Kółko dramatyczne ze Lwowa, Komitet wystawy obrazów z Sosnowca, Grono nauczycielskie seminaryum żeńskiego z Przemyśla, Grono nauczycielskie polskiego gimnazyum z Kołomyi, Jerzy Żuławski, b. dyrektor teatru lwowskiego Tadeusz Pawlikowski, Witold Belza i cały szereg osób prywatnych.

Otrzymujemy następujące pismo z prośbą o umieszczenie:

W sprawozdaniu o zewnętrznym wyglądzie uroczystości pogrzebowych, wymieniono nasze nazwiska. Prosimy o zaznaczenie, że kilku artystów-malarzy, członków „Sztuki" i „Polskiej sztuki stosowanej", profesorów Akademii sztuk pięknych i uczniów Akademii, pracowało wspólnie, nie zaś pod naszem kierownictwem.

Jerzy Frycz, Karol Warchałowski.

Wiec ogólno-obywatelski celem zaprotestowania mieszkańców Krakowa, tego serca Polski, przeciw niesłychanej ustawie wywłaszczającej i polityce gwałtów rządu pruskiego, odbędzie się w niedzielę dnia 8 grudnia o g. 4 po południu w sali obrad Rady miasta. Taką decyzyę powzięto wczoraj na przedwstępnej konferencyi przedstawicieli wszystkich stowarzyszeń krakowskich, w liczbie kilkudziesięciu, zebranych w lokalu Koła mieszczańskiego. Obradom przewodniczył radca miejski p. Bartoszewicz. Przemawiali pp. Turski, ks dr Caputa, Siedlecka, Kosobucki, dr Wróbel, prof. Magiera, dr Gertler, Tabaczyński, dr Rozwadowski, Cygnarowicz i inni. Wybrano komitet ścisły, złożony z grona obywateli i przedstawicieli wszystkich stronnictw politycznych, a więc: polskiego stronnictwa demokratycznego, narodowo-demokratycznego, ludowego centrum, ludowego, konserwatywnego i socyalistycznego, jakoteż przedstawiciela młodzieży akademickiej, aby w ten sposób zaznaczyć jedność i harmonię społeczeństwa polskiego, w walce przeciw bezprawiom pruskim. Komitet wybrany zajmie się zwołaniem i urządzeniem wiecu, oraz przygotowaniem rezolucyi na wiec.

Posiedzenie Rady miejskiej odbędzie się we czwartek dnia 5 b. m. o godz. 5 popołudniu. Na porządku dziennym stoją sprawy: ustanowienie nowej komisyi dla udzielania opinii im. gminy co do przemysłów koncesyonowanych — w miejsce dotychczasowej komisyi konsensowej, oraz wybór tej nowej komisyi, dalej wybór 5 członków Rady artystycznej, wybór komitetu budowy pomnika ś. p. dra Jordana i wybór komisyi dla uczczenia jubileuszu rządów cesarza; nadto sprawa regulacyi płac nauczycielek kursów robót kobiecych w Krakowie, sprawa przejęcia Domu Matejki wraz ze zbiorami na własność gminy, sprawa dyet członków Rady za podróże w sprawach gminy, zmiana nazw kilku ulic, wreszcie przyjęcie do wiadomości zamknięcia rachunków z funduszu Muzeum narodowego, z Muzeum Czapskich i Domu Matejki.

Uczczenie prof. Jakubowskiego. Z uniwersytetu donoszą nam, iż osoby, chcące być na akcie pożegnania prof. Jakubowskiego i wręczenia mu medalu, odbyć się mającym w dniu 5 b. m. w auli Collegii novi, nie potrzebują żadnych biletów wstępu.

Towarzystwo im. Kopernika odbędzie posiedzenie we czwartek dnia 5 b. m. o godz. $6^1/_2$ wieczorem w zakładzie mineralogicznym (ul. Gołębia l. 11). Na porządku dziennym: demonstracya aparatu projekcyjnego przez prof. Morozowicza.

Towarzystwo górnicze w Krakowie urządza z powodu święta patronki górników doroczne towarzyskie zebranie w sobotę dnia 7 b. m. o godz. 8 wieczorem w restauracyi Starego teatru. Koszta wspólnej kolacyi wynoszą około 5 koron od osoby.

Wypadek przy pracy. Wczoraj po południu zgłosił się na stacyę ratunkową Stanisław Łamaś, 14 lat liczący pomocnik piekarski (u p. Wątorskiego przy ul. Mikołajskiej), któremu maszyna zmiażdżyła palec u prawej ręki. Przyczyną była nieostrożność w obchodzeniu się z maszyną.

Potłuczona przez tramwaj. Na przechodzącą wczoraj wieczorem ulicą Lubicz Teklę Kołodziejową, 50 lat liczącą wyrobnicę z Białej, najechał wóz tramwajowy i obalił ją na ziemię. Kołodziejowa wskutek upadku odniosła wielką ranę na głowie i silne obrażenia na całem ciele. Opatrzyło ją pogotowie ratunkowe.

Ucieczka balonu „Patrie". Z Paryża telegrafują: Kierownik stacyi balonów do sterowania oświadcza wobec krytyki, z jaką się spotkał w prasie z powodu ucieczki balonu „Patrie", iż gdyby dziś miał przedsięwziąć wzlot balonem, nie mógłby nic więcej zarządzić ponadto, co zarządził w dniu krytycznym. Orkan był wtedy niezwykle silny, zaś balon wypełniono bardzo wielką ilością gazu dlatego, ponieważ chciano przedsięwziąć wzlot bardzo wysoki, aby uniknąć obserwowania balonu, o jakiem stacya otrzymała wiadomość, iż odbywa się z polecenia Niemiec.

Stacya przygotowuje obecnie wzlot balonu do sterowania „Republique", który jest znacznie większym od „Patrie"; pojemność „Republique" wynosi 36.000 m³ gazu, zaś długość 61 m.

Międzynarodowa konferencya sanitarna. Z Rzymu telegrafują: W teatrze Argentina otwarto wczoraj międzynarodową konferencyę sanitarną. Minister spraw zagranicznych Tittoni powitał ją imieniem króla. Po wyborze prezydyum nastąpiły referaty w sprawie międzynarodowego instytutu sanitarnego.

Mianowania. „Gazeta lwoska" ogłasza: Namiestnik zamianował koncepistów namiestnictwa: Władysława Białobrzeskiego w Podhajcach, dra Tadeusza Chrząszczarskiego w Podgórzu, Stanisława Dorożyńskiego w Rohatynie, Władysława Zaczka w Brzesku, dra Arpada Chwalibogowskiego w Wieliczce, dra Stefana Slęka w Krakowie, Adama hr. Starzeńskiego we Lwowie, dra Edwarda Zontaka we Lwowie, dra Mieczysława Zalewskiego w Drohobyczu, Grzegorza Szatkowskiego we Lwowie, Władysława Studzińskiego w Krakowie, Witolda Ostrowskiego, instruktora stowarzyszeń przemysłowych w Krakowie i dra Stefana Skrzyńskiego we Lwowie komisarzami powiatowymi. Namiestnik zamianował praktykantów konceptowych namiestnictwa Juliusza Germana we Lwowie, Antoniego Koucewicza w Kossowie, dra Maryana Borowskiego we Lwowie, Emiliana Kulczyckiego w Cieszanowie, Wojciecha Krajewskiego w Żywcu, Mieczysława Uranowskiego w Złoczowie, Eugeniusza Strzyżowskiego w Kamionce Strumiłowej, Wilhelma Hofmokla w Wadowicach, Stanisława Marynowskiego w Rawie, Mieczysława Inesa w Tarnopolu. Seweryna Siekierskiego w Gorlicach, Leona Kolarzowskiego we Lwowie i Stefana Seferowicza we Lwowie koncepistami namiestnictwa.

„Wiener Zeitung" ogłasza: Minister rolnictwa zamianował kasyera prowentowego w Krynicy, Jana Sekułowicza, „ad personam" zarządcą prowentowym, a asystenta Włodzimierza Gizowskiego „ad personam" kontrolorem prowentowym.

Ruch przejezdnych.

Kraków, 3 grudnia.

GRAND-HOTEL: Eksc. St. hr. Badeni, marsz. kraj. ze Lwowa, Z. hr Mostowska z Krakowa, Hr. A. Krasiński z Warszawy, Hr. A. Tarnowski z Paryża, N. Rotkinson z Londynu, J. Dolańska z Baranowa, S. Ryiscy z Baku (Rosya). M. Ordęga z Warszawy, T. Ochocki ze Lwowa, Dr Gertner z Ludwigsdorfu, J. Wolf z Warszawy, R. Ochocki z Kalinowszczyzny, D. Kmicikiewicz ze Lwowa, J. Maciejewska z Warszawy, St. hr. Chołoniewski z Zakopanego, A. hr. Zamojska z Warszawy, Eksc. H. de Balthazar c. k. feldm. z Jarosławia, A. Simandl z Pilzna (Czechy), J. Skibiński z Warszawy, E. Chrzanowski z Moroczyna, A. Fischer z Dziewina, H. Pelczarski ze Lwowa, A. Wiktor z Czudca, R. Pragłowski ze Lwowa.

HOTEL SASKI: W. Grefner ze Lwowa, E. Schmatoile z Berlina, Ch. Kroell z Wiednia, R. Grochowski z Gub. Łomżyńskiej, S. Jonas z Częstochowy, R. Rogowski z Węgrzynowice, B. Żaba ze Zbyłtowskiej góry, Hr. L. Huyn z Wiednia. O. Munn z Katowic, W. Paliński z Warszawy. J. Beiser ze Lwowa, W. Ciechulski ze Lwowa, J. Dobrowolski ze Lwowa, M. Ruszkowski z Warszawy, L. Lewicki ze Lwowa, M. Urbański z Haczowa, K. Abrahamowicz z Czizin. S. Dydyński ze Strzyszowa, J. Brener ze Lwowa, R. Klemensiewicz z Zakopanego, D. Rutowski ze Lwowa.

HOTEL POLLERA: A. Kuczyński z Warszawy, J. Ferster z Warszawy. M. Zabłocki z Hamerni. A. Rosenzweig z Tarnowa. S. Banat z Tarnowa, H. Skarzyński z Sufczyna, H. Taczanowska z Poznania, K. Gałkiński z Tyczyna, W. Kwiatkiewicz ze Lwowa, Dr J. Kasprowicz z Poznania, R. Żelazowski art. dram. ze Lwowa, A. Tułodziecka z Poznania, P. Tarnowski z Zakopanego, M. Kucner z Poznania, E. Rabowska z Warszawy, B. Szczurkiewicz art. dram. z Wilna, N. Młodziejowska dyr. teat. wileń. z Wilna, G. Fitelberg art. muz. z Warszawy, K. Paszkowska z Poznania, A. Morowski z Przemyślan. M. Wolibnerowa z Warszawy, J. Brandys ze Lwowa, Stan. Gałziński z Wojnicza, A. Mueller-Wieczffińska z Sanoka, A. Dziedzicki z Klimontowa (Gub. Kielecka), J. Zdanowski ze Śmiłowic, C. Wasilkowski z Radłowa (Gub. Siedlecka), W. Kaderowa z Rabki.

HOTEL POD RÓŻĄ: S. Ornawski z Strychowic (Król. Pol.), C. Odrowąż Pieniążek z Sęk, A. Polak z Tuzynki, Dr S. Starkiewicz z Dąbrowy górn., T. Czadkowski ze Lwowa, S. Dawidson z Sosnowca, A. Kądromowna z Kalwaryi, J. Piontakowie z Mudrzejowa, W. Koczan z Wilna, H. Staszewska z Warszawy, A. Zyrkiewicz z Moskwy, J. Kusmytowie z Peszuczyna (Czechy), J. Szczygieł ze Strzemieszyc (Król. Pol.), A. Zieliński z Poznania, A. Stefańska ze Lwowa, A. Kasprzycki z Warszawy, A. Bielski z Przemyśla, K. Stefańscy z Wiednia, J. Jajczyński z Przemyśla, W. Misiński z Mińska.

HOTEL KRAKOWSKI: B. Ochenkowska z Liszyna (Król. Pol.), Dr W. Małolepszy z Kamieńca Podols., Kap. J. Januszewski z Krakowa. S. Rahn z Cieszanowa, B. Holf z Wisły, E. Panek z Rzeszowa. K. Lewandowski z Wieliczki, M. Goldman z Bielska, W. Nimhin z Krakowa, B. i O. Pohoreccy z Ukrainy, Pułk. bar. Rakotzky z Pesztu, K. Stojowska ze Skierniewic, C. Santovenia z Arles (Francya), K. Dobrowolski z Weryni, F. Muller z Dębicy, A. Chadzyński z żoną z Warszawy. M. Szypulski z Niska, S. Sochacki z Jasła, Ks F. Światopełk-Mirska i L. Cielecka z Maryampola. Z. Bułhakowie ze Święcian. Nadp. H. von Schwartzfeld z Berna, B. i K. Kożuchowskie z Siemiatycz (Wołyń), Inż. E. Lehr z Kołomyi. M. Damm, T. Sokalski. K. Kraus, J. Herman z Jarosławia, W. Dąbrowska z Niemiec (Król. Pol.), J. Froelich z Januszowic (Król. Pol.), S. Mieszkowski z Pstrągowy, Ed. Sulimowski z Zakopanego, M. Rieger z Raciechowic, A. Walendowska z Gorzuchowa. A. Zajączkowski z Józefowa, B. Onufrowicz z Rzędowic (Król. Pol.), H. Czechowska z Zakopanego, B. Krobicki ze Lwowa, P. Rabotnow z Jarosławia (Rosya). F. Mueller z Dębicy. K. Dobrowolski z Weryni. S. Wasilewski ze Lwowa, S. Sochacki z Jasła, J. Majdrowicz z Krakowa, Tomasz Knobel z Krakowa.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca
Michał Konopiński.

NADESŁANE.

(Artykuły w tym dziale nie pochodzą od redakcyi).

OGŁOSZENIE.

We środę dnia 11 grudnia 1907, odbędzie się o godz. 5 po południu w biurze podpisanego Towarzystwa przy ul. Hetmańskiej l. 10 we Lwowie

OGÓLNE ZGROMADZENIE

Członków Krajowego Towarzystwa Parcelacyjnego, zarejestrowanego z ograniczoną poręką.

Porządek dzienny:

1. Sprawozdanie Dyrekcyi z czynności i rachunków za rok 1905. 1906 i 1907.
2. Sprawozdanie komisyi rewizyjnej i wniosek na udzielenie Dyrekcyi absolutoryum z czynności i rachunków za rok 1905, 1906 i 1907.
3. Wniosek na odpisanie udziałów, likwidacyę Towarzystwa i wybór likwidatorów.

Uwaga: Gdyby na Zgromadzeniu tem niebyło dostatecznej ilości członków, do powzięcia uchwały o likwidacyi Towarzystwa, odbędzie się powtórne Walne Zgromadzenie na dniu 12-go grudnia 1907 o godzinie 5 popołudniu w tym samym lokalu i z tym samym porządkiem dziennym, co się niniejszem podaje do wiadomości P. T. Członków.

Lwów, dnia 2 grudnia 1907.

Dyrekcya Krajowego Towarzystwa Parcelacyjnego, zarejestrowanego z ograniczoną poręką. 631

L. W. kr. 113.588. 5432

Ogłoszenie konkursu.

W celu nadania trzech posagów po 570 (pięćset siedemdziesiąt) koron z fundacyi posagowej ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich dla biednych, moralnie się prowadzących dziewcząt, córek mieszczan wszystkich miast i miasteczek galicyjskich, z wyjątkiem Lwowa i Krakowa, ogłasza się niniejszem konkurs.

Posagi te przeznaczone są dla biednych, moralnie się prowadzących dziewcząt mieszczańskich, córek mieszczan jednego z miast i miasteczek galicyjskich, z wyjątkiem Lwowa i Krakowa, wyznania katolickiego, które siedemnasty rok życia ukończyły, a dwudziestego czwartego roku życia nie przekroczyły. Wiek obliczony zostanie według daty losowania (7 kwietnia przyszłego roku). Obrządek nie stanowi różnicy.

Pierwszeństwo będą miały sieroty bez ojca i matki, w braku zaś takich sieroty bez ojca, lub matki, mające liczne rodzeństwo.

Zwraca się wszelakoż uwagę, że zawsze dotąd zgłaszała się dostateczna liczba sierót zupełnych, wskutek czego nie było jeszcze wypadku, iżby kandydatka będąca sierotą tylko po jednem z rodziców lub wcale nie osierocona została dopuszczona do losowania.

Rozdanie posagów nastąpi w drodze losowania, które odbędzie się w rocznicę śmierci fundatora, ś. p. Maksymiliana Siemianowskiego, t. j. w dniu 7 kwietnia przyszłego roku w Wydziale krajowym w obecności delegata c. k. Namiestnictwa, **bez współudziału kandydatek.**

Po dokonaniu losowania zostaną posagi ulokowane na książeczki wkładkowe galic. Kasy oszczędności, na imię właścicielek opiewające i złożone do depozytu odnośnego sądu opiekuńczego.

Osoby, które raz z tej fundacyi wyposażone zostały, nie mogą się poraz wtóry o posag ubiegać.

Dziewczęta, które chcą się ubiegać o posag z niniejszej fundacyi, mają wnieść swe prośby do Wydziału krajowego, jako władzy rostrzygającej o dopuszczeniu do losowania, **najdalej do dnia 28 lutego przyszłego roku** i załączyć do nich:

1) metrykę chrztu,
2) świadectwo moralności,
3) świadectwo ubóstwa, stwierdzające oraz wyraźnie, że rodzice petentki zmarli a względnie że przy życiu pozostają i podające dokładnie ilość rodzeństwa petentki,
4) dowody, iż ojciec petentki był przynależnym do jednej z galicyjskich gmin miejskich z wyjątkiem miast Lwowa i Krakowa.

Podania wniesione po terminie, albo też niezaopatrzone w wymagane dokumenty, zostaną odrzucone.

Z Wydziału krajowego.

Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 23 listopada 1907.

Piotrowski.

Wydawnictwa „Nowej Reformy"

503 102 0

	Koron
Józef Gluda. **Oporni,** powieść w 2 tom. na tle prześladowania unitów	4·—
B. Bolesławita. **Para Czerwona,** powieść w 2 tom.	2·40
— **Przed burzą,** sceny z r. 1830, 1 tom	1·20
— **Emisaryusz,** wspomnienie z r. 1838	1·20
— **Nad Spreą,** powieść	1·20
— **Nad modrym Dunajem,** powieść	1·20
J. U. Niemcewicz. **Żywoty znacznych w XVIII wieku ludzi**	—·40

Do nabycia w Administracyi „N. Reformy", oraz we wszystkich księgarniach
Skład główny w księgarni G. Gebethnera i Ski w Krakowie.

Z drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska 10.
Rządca drukarni L. K. Górski